

ที่ พณ ๐๖๐๔/๕๐๗๔

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ.เมืองนนทบุรี จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙
ผ่านระบบการประชุมทางไกล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๒๑๓๐ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒. แผนปฏิบัติการด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ผ่านระบบการประชุมทางไกล มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือ ที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและอนุมัติร่าง แผนปฏิบัติการด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Economic Resilience Action Plan) ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างเอกสารดังกล่าว ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจาก การปรับเปลี่ยนดังกล่าว

๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและญี่ปุ่นได้เข้าร่วม การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ผ่านระบบการประชุมทางไกล (The Special AEM-METI Video Conference on COVID-19 Response) เพื่อรับรองแผนปฏิบัติการดังกล่าว โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ กระทรวงพาณิชย์ (นายสรเสรีญ สมะลาภา) เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว รายละเอียดแผนปฏิบัติการฯ ปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ผ่านระบบการประชุมทางไกล เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่นในด้านต่างๆ อาทิ การค้าดิจิทัล อุตสาหกรรม แรงงาน และพลังงาน เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และเพื่อให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายส่วนราชการต่างๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ผ่านระบบการประชุมทางไกล มีประเด็นที่ต้องดำเนินการและติดตามผลต่อไป รวมทั้งเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามผลการประชุมฯ ได้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนสรุปผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ดังนี้

๔.๑ ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและความเห็นต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ในอาเซียนและญี่ปุ่น รวมถึงกำหนดทิศทางการดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ไทยได้แจ้งว่า ปัจจุบันไม่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ภายในประเทศ และไม่มีผู้เสียชีวิตเพิ่มเติมมาเป็นระยะเวลาประมาณ ๒ เดือนแล้ว โดยในการรับมือกับโควิด-๑๙ ไทยมุ่งมั่นการรักษาความสมดุลระหว่างการสาธารณสุข และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและไม่หยุดชะงัก รวมถึงเน้นย้ำบทบาทสำคัญของญี่ปุ่นในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพและความรุ่งเรืองของภูมิภาค

๔.๒ ที่ประชุมได้ร่วมรับรองแผนปฏิบัติการด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการต่อยอดจากที่รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและญี่ปุ่นได้ออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยข้อริเริ่มด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจต่อการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ (ASEAN-Japan Economic Ministers' Joint Statement on Initiatives on Economic Resilience in Response to the Corona Virus Disease (COVID-19) Outbreak) เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันแก้ปัญหาอุปสรรคทางเศรษฐกิจจากโควิด-๑๙ โดยเน้นย้ำประเด็นสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ (๑) รักษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างกัน (๒) บรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ และ (๓) เสริมสร้างความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจ ผ่านกิจกรรมต่างๆ กว่า ๕๐ โครงการ เช่น การเร่งส่งเสริมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น ยานยนต์และเคมีภัณฑ์ การยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ในภาคอุตสาหกรรมให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนาการค้าดิจิทัลระดับภูมิภาค การผลักดันการใช้เทคโนโลยีในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) เป็นต้น นอกจากนี้ อาเซียนและญี่ปุ่นยังมุ่งมั่นให้มีการลงนามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ภายในปี ๒๕๖๓

๔.๓ แผนปฏิบัติการฯ ได้มีการปรับปรุงจากร่างแผนปฏิบัติการฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ โดยได้เพิ่มเติมการดำเนินโครงการทางเศรษฐกิจ ซึ่งญี่ปุ่นขอเสนอเพิ่มเติม จำนวน ๗ โครงการที่เป็นประโยชน์ต่ออาเซียนรวมถึงไทยด้วย สรุปได้ดังนี้

๔.๓.๑ การส่งเสริมความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ยกระดับระบบทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น โดยตั้งเป้าจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิบัตรระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ของญี่ปุ่น (๑ เมษายน ๒๕๖๓ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔)

๔.๓.๒ การดำเนินโครงการประกันสินเชื่อโดยองค์การรับประกันแห่งประเทศญี่ปุ่น (Nippon Export and Investment Insurance: NEXI) จัดตั้งโครงการประกันสินเชื่อวงเงิน ๑.๕ ล้านล้านเยน (ประมาณ ๔๔๓,๐๐๐ ล้านบาท) เพื่อรองรับการให้วงเงินกู้หมุนเวียนแก่บริษัทในเครือของผู้ประกอบการญี่ปุ่นที่ดำเนินธุรกิจในประเทศ รวมทั้งอาเซียน ซึ่งให้ความคุ้มครองในกรณีการผิดนัดชำระหนี้ของผู้ซื้อในต่างประเทศ ความเสียหายที่เกิดจากความเสียหายทางการเมือง และความเสียหายที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย รวมถึงโควิด-๑๙

๔.๓.๓ ความร่วมมือด้านการรับประกันต่อระหว่าง NEXI กับองค์กรสินเชื่อเพื่อการส่งออก (Export Credit Agency: ECA) ของอาเซียน สนับสนุน ECA ของอาเซียนให้สามารถรับความเสี่ยงในการทำธุรกิจรับประกันได้มากขึ้นเพื่อรองรับธุรกิจในอาเซียน

๔.๓.๔ ความร่วมมือด้านการส่งเสริมเมืองอัจฉริยะระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น ให้ Japan Association for Smart Cities in ASEAN (JASCA) สนับสนุนเครือข่ายเมืองอัจฉริยะอาเซียน (ASEAN Smart Cities Network) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในอาเซียน

๔.๓.๕ การจัดตั้งเครือข่ายนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ ร่วมมือจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านนวัตกรรมการดูแลสุขภาพระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น

๔.๓.๖ โครงการเสริมสร้างศักยภาพการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีพลังงานทดแทน ดำเนินโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องของอาเซียน โดยการส่งผู้เชี่ยวชาญของญี่ปุ่นมายังอาเซียนและการเชิญผู้ฝึกงานของอาเซียนไปยังประเทศญี่ปุ่น เพื่อพิจารณาและส่งเสริมให้เกิดการใช้พลังงานและเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๗ โครงการสาธิตเกี่ยวกับประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในประเทศสมาชิกอาเซียน ให้องค์การพัฒนาพลังงานใหม่และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมแห่งประเทศญี่ปุ่น (New Energy and Industrial Technology Development Organization: NEDO) ดำเนินโครงการสาธิตการใช้พลังงานและเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในอาเซียน ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอความร่วมมือระหว่างบริษัทญี่ปุ่นและอาเซียน

ทั้งนี้ ข้อเสนอของญี่ปุ่นข้างต้นเป็นการขยายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชนระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น อันจะช่วยบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อไทยในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้โครงการดังกล่าวยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการญี่ปุ่น ซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่ของไทย ในการขยายการค้าและการลงทุนในไทยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเสริมสร้างความแข็งแกร่งของห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาค

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

๖. ผลกระทบ

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่นมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานของไทยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือและเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบอาเซียน-ญี่ปุ่น รวมทั้งสนับสนุนการทำงานร่วมกันเพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างยั่งยืน

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างแผนปฏิบัติการด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ให้กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าว

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ รับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ว่าด้วยการตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-๑๙ ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๑๐.๒ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักเอเชีย แอฟริกาและตะวันออกกลาง

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๒๓๓

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๕๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ eastasiadtn@gmail.com